

Prima instanță: Judecătoria Comrat
Judecător: V. Hrapacov
Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul
Judecători: V. Movilă, E. Dvurecenschii, N. Veleva

Dosarul nr. 2ra-591/17

ÎNCHEIERE

05 aprilie 2017

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:
Președintele completului
Judecători

Ala Cobăneanu
Iuliana Oprea, Ion Druță

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursurilor declarate de către Ministerul Justiției al RM și Procuratura Generală a RM,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Aladov Vitalii împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM, privind repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, procuraturii și instanțelor judecătorești,

împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 20 decembrie 2016, prin care s-au respins apelurile declarate de Ministerul Justiției și Procuratura Generală și a fost menținută hotărârea Judecătoria Comrat din 21 martie 2016,

c o n s t a t ă

La 20 iulie 2015, Aladov Vitalii Gheorghe a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM, solicitând încasarea în beneficiul reclamantului din Bugetul de Stat a sumei bănești 200 000 lei cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral cauzat și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea pretențiilor Aladov Vitalii a indicat că la 26 decembrie 2005 Procuratura Comrat a pornit în privința acestuia urmărirea penală în baza elementelor infracțiunii prevăzute de art. 312 alin. (1) Cod Penal (dosar penal nr. 2005198100). La 17 martie 2006, 13 aprilie 2006, 03 mai 2006 și 06 mai 2006 organul de urmărire penală al IP Comrat a intentat 12 cauze penale în baza elementelor infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (3) Cod Penal, care prin ordonanța procurorului din 04 mai 2006 au fost conexe, dosarului conexat fiindu-i atribuit nr.2006190066.

La 09 mai 2006 organul de urmărire penală al IP Comrat a intentat urmărirea penală în baza elementelor infracțiunii prevăzute de art. 290 alin. (1) Cod Penal (dosar penal nr.2006190145), iar la 30 mai 2006 a fost pornită cauza în baza art.

196 alin. (3) Cod Penal (dosar penal nr.2006190164).

Prin ordonanța procurorului din 31 mai 2006 cauzele penale nr. 2005198100, nr. 2006190066, nr. 2006190145 și nr. 2006190164 au fost conexe, dosarului conexasat fiindu-i atribuit nr. 2005198100. La 03 ianuarie 2007 organul de urmărire penală al IP Comrat a intentat cauza penală în baza elementelor infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) Cod Penal (dosar penal nr. 2007990002), ulterior prin ordonanța din 15 ianuarie 2007 cauzele penale nr. 2005198100 și nr. 2007990002 au fost conexe, dosarului conexasat fiindu-i atribuit nr. 2005198100.

Prin ordonanța din 18 ianuarie 2006 Aladov Vitalii a fost recunoscut în calitate de bănuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 312 alin. (1) Cod Penal, iar la 17 aprilie 2006 a fost pus sub învinuire în baza aceleiași infracțiuni.

Prin ordonanța din 17 mai 2006 în lipsa acestuia, Aladov Vitalii a fost pus sub învinuire în baza art. 196 alin. (3), art. 196 alin. (4) Cod Penal, concomitent cu aceasta fiind anunțat în căutare.

Prin încheierea Judecătoriei Comrat din 24 mai 2006 în privința lui Aladov Vitalii a fost aplicată măsura preventivă sub formă de arest preventiv pe un termen de 30 zile, care ulterior a fost modificată în obligațiunea de a nu părăsi localitatea.

La 18 ianuarie 2007 reclamantul a fost recunoscut în calitate de bănuit în baza elementelor competenței de infracțiune prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod Penal. Prin ordonanța din 30 ianuarie 2007 a fost pus sub învinuire de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 196 alin. (4), art. 361 alin. (2) Cod Penal. La 10 aprilie 2007 i-a fost înaintată învinuirea definitivă de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 196 alin. (4), 312 alin. (1), 361 alin. (2) Cod Penal și la 28 aprilie 2007 i-a fost înmînat rechizitoriul, cu remiterea cauzei la Judecătoria Comrat pentru examinare în fond.

Indică reclamantul, că prin sentința Judecătoriei Comrat din 24 septembrie 2010 a fost achitat. Sentința în cauză a fost menținută prin deciziile Curții de Apel Chișinău din 05 martie 2014 și decizia Curții Supreme de Justiție din 25 noiembrie 2014.

Specifică, că în urma efectuării urmăririi penale ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive: arest preventiv, obligațiunii de a nu părăsi localitatea, tragerii ilegale la răspunderea penală, reclamantul a suportat suferințe morale considerabile. Astfel, statul, fiind subiectul responsabil prin lege de compensarea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilegale ale organelor de urmărire penală, procuraturii și ale instanțelor judecătorești, care au încălcat drepturile lui nepatrimoniale (onoarea, demnitatea și inviolabilitatea), cauzându-i suferințe morale considerabile, este obligat să compenseze prejudiciul cauzat în echivalent bănesc. La evaluarea mărimii compensării prejudiciului moral, reclamantul solicită luarea în considerație a factorilor care stabilesc gradul și natura acestuia: gravitatea infracțiunii incriminate reclamantului; durata urmăririi penale și a dezbaterilor judiciare; rezonanța socială; natura drepturilor personale încălcate și locul acestora în sistemul valorilor umane: caracterul și gravitatea suferințelor psihice.

Infracțiunile incriminate fac parte din categoria celor mai puțin grave, și urmează a fi apreciate ca o presupusă consecință negativă pentru persoana căreia i-au fost imputate. Sancțiunea pentru astfel de infracțiuni este exclusiv cu închisoarea, și urmează a fi apreciată drept un pericol real pentru libertatea și inviolabilitatea reclamantului. Nivelul de gravitate crește considerabil prin tragerea la răspunderea pentru comiterea a trei infracțiuni, ceea ce duce la riscul înăspririi pedepsei.

Durata totală a urmăririi penale și dezbaterilor judiciare a fost excesivă, a decurs practic 9 ani, din 26 decembrie 2005 pînă la 25 noiembrie 2014, pe parcursul căreia în privința reclamantului au fost aplicate măsuri preventive de constrângere procesuală. Măsura preventivă în forma obligațiunea de a nu părăsi localitatea i-a limitat considerabil nu doar libertatea de a circula, dar și a distrus planurile personale, 1-a împiedicat la realizarea dreptului la muncă și libera alegere a muncii (conform art. 43 alin. (1) al Constituției). A fost în imposibilitate de a-și realiza planurile profesionale și de afaceri, deoarece a fost privat de posibilitatea de a pleca peste hotare, pentru desfășurarea și stabilirea raporturilor de afaceri.

Menționează, că la examinarea dosarului în instanța de judecată au fost stabilite și desfășurate mai mult de 60 de ședințe de judecată, dintre care o mare parte s-au desfășurat în mun. Chișinău, nu în localitatea de domiciliu al reclamantului. Pentru participarea la ședințele de judecată reclamantul a avut nevoie de mult timp, mijloace financiare pentru deplasare, apărare, efort ș.a.

Acuzarea publică a reclamantului a stârnit o reacție negativă din partea celor care îl înconjoară, ceea ce a dus la scăderea nivelului aprecierii lui ca membru al societății; nivelul auto-evaluării calităților proprii, locul în familie, colectiv și societate; nivelul opiniei sociale despre calitățile personale și profesionale ale reclamantului.

Reprezentanții acestor organe au răspândit informația în rândurile populației din localitatea în care locuiește reclamantul, la diferite întreprinderi și instituții prin intermediul demersurilor și solicitărilor de informații, ceea ce a dus la diminuarea statutului social, ponegrirea numelui și a reputației. Acțiunile ilegale și-au lăsat amprenta pe bunul nume, respectul și reputația, calitățile morale, spirituale, psihice și alte calități ale reclamantului, conform cărora era apreciat în societate. I-au fost cauzate emoții negative, ceea ce a dus la perturbarea relațiilor sociale și de afaceri, astfel reclamantul a avut nevoie de eforturi suplimentare pentru a normaliza viața de mai departe. Suferințele cauzate au dus la privarea posibilității de a-și realiza dorințele și deprinderile, s-au înrăutățit relațiile în familie și cu oamenii care îl înconjoară. Discreditarea personalității reclamantului, înjosirea și pierderea reputației au provocat suferințe morale care nu pot fi evaluate în echivalent bănesc.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Comrat din 27 octombrie 2015, în proces a fost atras în calitate de intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM.

Prin hotărârea Judecătoriei Comrat din 21 martie 2016, acțiunea înaintată de

Aladov Vitalii a fost admisă parțial. S-a încasat din Bugetul de Stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Aladov Vitalii 30 000 lei, în contul reparării prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, procuraturii și instanțelor judecătorești. În rest, acțiunea lui Aladov Vitalii a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d.227 – f.d.231, Volumul I).

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 20 decembrie 2016, s-au respins apelurile declarate de Ministerul Justiției al RM și Procuratura Generală a RM și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Comrat din 21 martie 2016 (f.d.244 – f.d.249, Volumul I).

Nefiind de acord cu decizia menționată, la 30 ianuarie 2017 în termenul prevăzut de lege, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii înaintate, sau modificarea actelor judecătorești contestate, prin diminuarea sumelor acordate cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciul moral cauzat.

În motivarea recursului, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele inferioare, recurentul a indicat că atât decizia instanței de apel cât și hotărârea primei instanțe sunt ilegale și neîntemeiate, fiind emise cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

La 13 februarie 2017, recurs a declarat și Procuratura Generală a RM, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii înaintate.

Examinând temeiurile recursurilor, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție a RM consideră că recursurile sunt inadmisibile din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC RM.

Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Ministerul Justiției al RM și Procuratura Generală a RM nu se încadrează în temeiurile

prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurenții nu au invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea actelor judecătorești contestate, ci au formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Prin urmare, argumentele recursurilor nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel sau instanța de fond, respectiv nu constituie temei de casare a actelor judecătorești recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell vs Irlanda, 16 aprilie 1991), însă motivele recursurilor invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Ministerul Justiției al RM și Procuratura Generală a RM ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 CPC, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e

Recursurile declarate de Ministerul Justiției al RM și Procuratura Generală a RM se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului

Ala Cobăneanu

      judecătorii

Iuliana Oprea

Ion Druță